

La defensa de la competència des de la perspectiva de canvis legislatius imminents

Amadeo Petitbò, *director de la Fundación Rafael del Pino*, i Josep Maria Carreras Puigdemoglas, *vocal del Tribunal Català de Defensa de la Competència*

Abstract

Petitbò and Carreras give us their vision of a defence of competition in a changing legislative framework. They discuss topics such as the importance of business decisions as well as how to analyse them. The effects of each case depend on our knowledge of the market.

Resum

Petitbò i Carreras donen la seva visió sobre la defensa de la competència des de la perspectiva de canvis legislatius imminents. Tracten temes com la importància que produeixen les conductes empresarials, així com la manera individual en què s'analitzen, tot tenint en compte que cada cas és individual i característic. Els efectes de cada cas estan subjectes al bon coneixement del mercat.

Intervenció d'Amadeo Petitbò

L'interès general és el fonament de les normes de defensa de la competència, però aquestes tenen més a veure amb l'interès públic que amb el privat.

La defensa de la competència ha estat tradicionalment en mans dels juristes; els economistes, si hi intervenien, anaven solament com a acompanyants, tenien un paper residual. Però atenent la natura dels temes, es pot dir que, sense un paper més actiu dels economistes i una bona coordinació entre juristes i economistes, es poden fer disbarats.

Pel que fa a la defensa de la competència, el que realment importa en les conductes empresarials no és la forma, sinó els efectes que produeixen.

Els òrgans reguladors (que actuen *ex ante*) són molt abundants i haurien de desaparèixer i deixar sol el Tribunal de Defensa de la Competència, en coordinació amb els òrgans autonòmics similars. La mateixa coexistència del Servicio de Defensa de la Competencia i del Tribunal de Defensa de la Competencia no té gaire sentit, i aquest darrer podria assumir totes les funcions. Això sembla que quedarà arreglat amb la nova Llei.

Els òrgans de defensa de la competència han de remoure els entrebancs que la dificulten i han de fer front a les disfuncions que apareixen al mercat i a les conseqüències de les conductes empresarials irregulars.

Abans de parlar sobre la nova Llei, en tràmit d'aprovació al Parlament espanyol, Amadeo Petitbò fa una citació molt significativa del comte duc d'Olivares: «Hay muchos casos en que sería mejor que no funcionaran como hacen; pero cambiarlos sería peor». Tota una advertència.

La nova Llei preveu la creació d'una Comisión Nacional de Defensa de la Competencia, que substituiria el Servicio de Defensa de la Competencia i el Tribunal de Defensa de la Competencia. El projecte de Llei modernitza, però no lidera, el canvi. Entre les qüestions importants, cal destacar:

- legitimació per a impugnar (àdhuc les comunitats autònomes);
- inspecció en relació amb els ajuts públics (àdhuc comunitats autònomes);
- Comisión Nacional de Defensa de la Competencia: institució dotada d'inequívoca independència;
- ajornament del tema «chivatos»;
- interès en l'obertura d'expedients i la capacitat d'instrucció;
- capacitat de proposta de proves;
- agent de l'autoritat.

Es millorarà el règim sancionador, que era clarament inconstitucional per la seva generalitat. També es podrà dictar directrius que permetin aplicar la Llei a fenòmens nous. També es podrà adquirir compromisos vinculants amb les empreses per a la finalització consensuada de conflictes.

En aquest camp, tots els procediments són excessivament llargs. Entre els recursos a l'Audiència i al Tribunal Suprem, alguns procediments duren fins a deu anys.

En resum: s'ha de fer un balanç positiu, però s'ha de completar el vessant jurídic amb l'econòmic.

Intervenció de Josep Maria Carreras Puigdengolas

Reconeix la importància que té l'economia en aquest tema. El que passa és que les empreses intenten de totes les maneres possibles evitar la competència i tampoc no queda gaire clara la racionalitat econòmica dels consumidors, i la defensa de la competència ha de tenir en compte les fallades del mercat.

S'ha d'estudiar cas per cas, perquè no hi ha automatismes. Tot depèn dels efectes de cada actuació i cal conèixer bé el mercat.

Tot i la importància de l'economia, n'hem de tenir en compte les limitacions per la falta d'una informació completa i també de models. Un tema clau segueix sent l'allargament excessiu dels procediments en el temps.

Josep Maria Carreras no entra en els canvis legislatius, perquè ja ho ha fet el ponent anterior. Sí que fa una referència a les lleis antimonopoli —precedents de la Llei de defensa de la competència— que arriben dels EUA a l'Europa occidental amb el Pla Marshall. Però el que intentaven aquestes lleis no era afavorir la competència entre les empreses europees, sinó afavorir les empreses americanes, afeblint les europees perquè no poguessin assolir una dimensió més gran.

Els tribunals autonòmics tenen unes funcions molt limitades, bàsicament referides al territori propi. Han pogut fer una petita feina, però important, i de la qual cap altre tribunal de nivell superior s'havia ocupat. En cita com a exemple el cas de les autoescoles.

El primer tribunal autonòmic que es va crear fou el català. Posteriorment, altres comunitats autònomes han creat organismes similars. Estan tots coordinats per una Junta de Defensa de la Competència. Un tema molt important a considerar és la possible falta d'eficiència per un augment de costos amb la proliferació dels tribunals autonòmics.

Pel que fa a la situació a Catalunya, Josep Maria Carreras afegeix que han tingut un problema amb la fixació de les multes, ja que normalment són més elevades que les que imposa el Tribunal (estatal) de Defensa de la Competència.

En el nou Estatut hi ha un article que fa referència al Tribunal de Defensa de la Competència, però naturalment en limita l'àmbit d'actuació a Catalunya.